

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ЙОГО АКТИВІЗУВАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© 2019 КОМАРНИЦЬКА Г. О.

УДК 334.7

JEL Classification: L32

Комарницька Г. О.

Сутність державно-приватного партнерства та його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності

У статті конкретизовано сутність поняття державно-приватного партнерства, а також обґрунтовано важливість його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності. Розглянуто нормативно-правові аспекти трактування змісту цього поняття з позиції українського законодавства, а також проаналізовано вітчизняну й іноземну літературу за такою тематикою. Наголошено на тому, що державно-приватне партнерство за своїм змістом є доволі широким поняттям й охоплює різні форми співпраці державного та приватного сектора. Співпраця між державним і приватним партнером здійснюється в межах різних організаційно-правових моделей. Предметом державно-приватного партнерства є спільна реалізація різних заходів (сфера яких здебільшого обмежена законодавством тієї чи іншої країни) на засадах поділу завдань і ризиків між державним і приватним партнерами. Зроблено висновок про те, що у літературі поняття державно-приватного партнерства трактується по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо. Різні підходи до розуміння поняття державно-приватного партнерства свідчать про різні аспекти цього явища, з огляду на що складно та й не доречно обмежувати це поняття його трактуванням в одному реченні. Встановлено, що за своїм змістом і результатами державно-приватне партнерство має чимало спільного із класичними договорами на виконання певних робіт. Водночас відмінності полягають саме у контексті управління відповідними проектами та змісті угод між державним і приватним партнером. Охарактеризовано межі понять «державний партнер» і «приватний партнер», що важливо з огляду на те, що ідентифікування цих партнерів забезпечує виокремлення переліку суб'єктів, що можуть вступати у договірні відносини в межах державно-приватного партнерства. Розглянуто співвідношення понять «публічно-приватне партнерство» та «державно-приватне партнерство».

Ключові слова: державний партнер, державно-приватне партнерство, орган державної влади, партнерство, підприємство, приватний партнер.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-1-46-51>

Бібл.: 21.

Комарницька Ганна Омелянівна – кандидат економічних наук, в. о. завідувача кафедри, кафедра економіки та менеджменту, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: hanna.komarnytska@lnu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-5533-6439

Researcher ID: H-8623-2018

УДК 334.7

JEL Classification: L32

UDC 334.7

JEL Classification: L32

Комарницкая А. Е. Сущность государственно-частного партнерства и его активизирование в условиях развития инвестиционно-инновационной деятельности

В статье конкретизирована сущность понятия государственно-частного партнерства, а также обоснована важность его активизирования в условиях развития инвестиционно-инновационной деятельности. Рассмотрены нормативно-правовые аспекты трактовки содержания этого понятия с позиции украинского законодательства, а также проанализирована отечественная и иностранная литература по такой тематике. Отмечено, что государственно-частное партнерство по своему содержанию является довольно широким понятием и охватывает различные формы сотрудничества государственного и частного сектора. Сотрудничество между государственным и частным партнером осуществляется в рамках различных организационно-правовых моделей. Предметом государственно-частного партнерства является совместная реализация различных мероприятий (сфера которых в основном ограничена законодательством той или иной страны) на основе разделения задач и рисков между государственным и частным партнерами. Сделан вывод о том, что в литературе понятие государственно-частного партнерства трактуется по-разному: как система отношений государства и бизнеса, как конкретные проекты между государственными и частными партнерами, как форма сотрудничества, как альянс,

Komarnytska H. O. The Essence of Public-Private Partnership and its Intensification under Conditions of the Development of Investment and Innovation Activity

The article specifies the essence of the concept of public-private partnership and justifies the importance of its intensification in the context of the development of investment and innovation. The regulatory aspects of interpreting the content of this concept in the context of Ukrainian legislation are considered, and the domestic and foreign literature on these issues is analyzed. It is noted that public-private partnership in its content is a rather broad concept and covers various forms of cooperation between the public and private sector. Cooperation between public and private partners is carried out within the framework of various organizational and legal models. The subject of a public-private partnership is the joint implementation of various activities (the scope of which is mainly limited by legislation of a country) on the basis of the division of tasks and risks between public and private partners. It is concluded that the literature gives different interpretations of the concept of public-private partnership: as a system of state-business relations, as specific joint projects of public and private partners, as a form of cooperation, as an alliance, as a social institution, as a form of market interaction, as a special mechanism, etc. Different approaches to understanding the concept of public-private partnership indicate various aspects of this phenomenon; therefore, it is complicated and not appropriate to reduce the interpretation of this concept to one sentence. It is determined that, as concerns content and results, a public-private

как социальный институт, как форма рыночного взаимодействия, как особый механизм и тому подобное. Различные подходы к пониманию понятия государственно-частного партнерства свидетельствуют о различных аспектах этого явления, потому сложно и не уместно ограничивать это понятие его трактовкой в одном предложении. Установлено, что по своему содержанию и результатам государственно-частное партнерство имеет много общего с классическими договорами на выполнение определенных работ. В то же время различия заключаются именно в контексте управления соответствующими проектами и содержании соглашений между государственным и частным партнером. Охарактеризованы пределы понятий «государственный партнер» и «частный партнер», что важно, учитывая то, что идентификация этих партнеров обеспечивает возможность выделения перечня субъектов, которые могут вступать в договорные отношения в пределах государственно-частного партнерства. Рассмотрено соотношение понятий «публично-частное партнерство» и «государственно-частное партнерство».

Ключевые слова: государственный партнер, государственно-частное партнерство, орган государственной власти, партнерство, предприятие, частный партнер.

Библ.: 21.

Комарницкая Анна Емельяновна – кандидат экономических наук, и. о. заведующего кафедрой, кафедра экономики и менеджмента, Львовский национальный университет имени И. Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина)

E-mail: hanna.komarnytska@lnu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-5533-6439

Researcher ID: H-8623-2018

В умовах обмеженості бюджетного фінансування для реалізації різних видів масштабних проектів органи державної влади різних рівнів вимушені активізувати свої зусилля щодо пошуку нових альтернативних механізмів залучення фінансових ресурсів. Однією з альтернатив при цьому може бути успішно апробована в багатьох країнах світу форма фінансування суспільно значущих проектів на засадах використання державно-приватного партнерства. У найбільш загальному вигляді таке партнерство передбачає співпрацю органів державної влади та приватного сектора щодо реалізації спільних заходів, розподілу робіт і ризиків між партнерами під час реалізації конкретних проектів. Угоди державно-приватного партнерства активно застосовуються в багатьох країнах Європи та світу, зокрема, у Великобританії, Іспанії, Франції, Німеччині, Польщі, Португалії тощо. Водночас в Україні цей вид партнерства ще не набув належного рівня розвитку, що зумовлює необхідність його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності.

Поняття державно-приватного партнерства активно розглядається в межах теорії та практики. Зокрема, різні проблеми цієї сфери розглядають у своїх працях як вітчизняні, так й іноземні науковці, а саме: Дж. Аббасі, О. Акіліна, Д. Амунц, А. Апаров, А. Баженов, М. Бусо, В. Варнавський, О. Головінов, М. Горожанкіна, С. Грищенко, І. Деменков, І. Дубок, Н. Жукова, М. Карпа, А. Козлов, А. Криволапова, Т. Кришталь, О. Кузьмін, Н. Куракова, Т. Матаєв, І. Мерзлов, В. Павлюк, О. Полякова, В. Пучков, Т. Савостенко, Я. Савченко, А. Стенгер, А. Яценко та ін. Цими й іншими авторами розглянуто сутність поняття державно-приватного партнерства, виокремлено його види, моделі та форми, охарактеризовано його як інструмент управління змі-

partnership has much in common with typical performance agreements. At the same time, the differences are precisely in the context of management of relevant projects and the content of agreements between the public and private partners. The limits of the concepts “public partner” and “private partner” are characterized, which is important given that the identification of these partners provides the possibility of compiling the list of entities that can enter into contractual relations within the limits of a public-private partnership. The relationship between the concepts “public-private partnership” and “public-private partnership” is considered.

Keywords: public partner, public-private partnership, public authority, partnership, enterprise, private partner.

Bibl.: 21.

Komarnytska Hanna O. – Candidate of Sciences (Economics), Acting Head of the Department, Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: hanna.komarnytska@lnu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-5533-6439

Researcher ID: H-8623-2018

нами в умовах сьогодення, розглянуто правові аспекти укладення угод між державним і приватним партнерами, розкрито проблему інтеграції інтересів сторін цього виду партнерства, висвітлено важелі впливу держави на розвиток державно-приватного партнерства тощо. Водночас проблема полягає в неоднозначності й різноспрямованості у розумінні сутності поняття державно-приватного партнерства з огляду на існування низки різних підходів до трактування його змісту. Також потребує подальшого розвитку обґрунтування важливості активізування цього виду партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності.

Завданням дослідження є конкретизація сутності поняття державно-приватного партнерства, а також обґрунтування важливості його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності.

Перш за все, слід зауважити, що визначення поняття державно-приватного партнерства міститься в Законі України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI зі змінами та доповненнями. Відповідно до цього нормативно-правового акта «державно-приватне партнерство – співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом». В. Варнавський, А. Клименко та В. Корольов [1, с. 12] у широкому розумінні під цим по-

няттям розуміють «систему відносин держави та бізнесу, яка широко використовується як інструмент національного, міжнародного, регіонального, міського, муніципального, економічного і соціального розвитку». Міжнародна фінансова корпорація державно-приватне партнерство трактує як «відносини, за допомогою яких приватний сектор забезпечує суспільство інфраструктурними активами та інфраструктурними послугами, що традиційно надаються державою» [2, с. 96]. С. Курбанов та М. Хамурадов [3, с. 17] державно-приватне партнерство трактують як «сукупність відносин публічного та приватного характеру, що виникають між державою і приватним бізнесом чи приватним сектором на середньостроковій та довгостроковій основі з реалізації конкретних проектів шляхом залучення приватних інвестицій, які реалізуються на основі розподілу повноважень, ризиків і відповідальності публічного та приватного партнера, що здійснюється шляхом укладення та виконання угоди про державно-приватне партнерство і прямих договорів, для розв'язання суспільно значущих завдань на взаємовигідних умовах».

В Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) [4] державно-приватне партнерство розглядають як «довгострокові партнерські договори між урядом та приватним партнером, на основі яких приватний партнер надає та фінансує державні послуги, використовуючи основні засоби, та розподіляє відповідний ризик». З позиції К. Павлюк та С. Павлюк [5, с. 11], державно-приватне партнерство – це «конструктивне співробітництво держави, суб'єктів підприємницької діяльності та громадянських інститутів в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах суспільної діяльності для реалізації суспільно значущих проектів на засадах пріоритетності інтересів держави, її політичної підтримки, консолідації ресурсів сторін, ефективного розподілу ризиків між ними, рівноправності і прозорості відносин для забезпечення поступального розвитку суспільства». А. Козлов [6] державно-приватне партнерство трактує у широкому розумінні як «інститут довгострокової стійкої легальної кооперації фінансово-інвестиційних, організаційно-управлінських та інтелектуальних ресурсів органів державної влади та приватного підприємництва для спільного розв'язання соціально значущих завдань». Своєю чергою, у вузькому значенні під цим поняттям автор розуміє «механізм довгострокової взаємовигідної співпраці влади та підприємницьких структур, що полягає в інвестуванні приватних фінансових ресурсів в об'єкти державної власності і подальшому спільному управлінні ними».

І. Макаров [7, с. 24] акцентує увагу на тому, що, виникаючи на стику державного та приватного секторів економіки і поєднуючи в собі їхні елементи, державно-приватне партнерство «фактично є якісно новим явищем, яке можна розглядати як третій (поряд з державним та приватним) сектор економіки. В. Пучков [8, с. 289] у своїй праці зазначає, що державно-приватне партнерство – це «інституціональний та організаційний альянс між державою та бізнесом з метою реалізації суспільно значущих проектів у широкому спектрі сфер діяльності: від розвитку стратегічно важливих галузей промисловості і науково-дослідницьких конструкторських робіт до забезпечення суспільних послуг». На думку О. Степанової [9, с. 170],

державно-приватне партнерство – це «система відносин, за яких держава надає право компанії на будівництво чи/або експлуатацію об'єктів інфраструктури, до яких, наприклад, можна віднести автомагістралі, тунелі, мости, на визначений чи безтерміновий період». Н. Куракова [10, с. 5] зазначає, що державно-приватне партнерство – це «форма діяльності держави та приватного сектора з метою розвитку найбільш значущих об'єктів інфраструктури і забезпечення якісними послугами суб'єктів господарювання та суспільства».

З позиції Л. Тюличевої [11, с. 109], державно-приватне партнерство становить «систему довгострокових відносин між державою та суб'єктами приватного сектору економіки з реалізації проектів щодо об'єднання ресурсів і розподілу доходів чи нематеріальних вигід, витрат і ризиків під час реалізації проектів». О. Полякова [12, с. 318] державно-приватне партнерство трактує як «суспільний інститут, що включає сукупність формальних і неформальних правил, у рамках яких з метою задоволення потреб суспільства здійснюється спільна діяльність державних органів влади і приватного сектора на основі набору альтернатив поведінки». Під цим поняттям Б. Сидиков [13, с. 62] розуміє «інституційний та організаційний альянс між державою та приватними компаніями, банками, фінансовими організаціями й іншими інститутами в цілях реалізації суспільно значущих проектів». Д. Амуңц [14, с. 16] трактує державно-приватне партнерство як «сукупність формально- та довгострокової взаємодії держави та бізнесу для розв'язання суспільно значущих завдань на взаємовигідних умовах».

В аналітичній записці [15] державно-приватне партнерство трактується як «рівноправне та взаємовигідне співробітництво між державою, територіальними громадами (в особі відповідних органів державної влади чи місцевого самоврядування) та приватними інвесторами у межах реалізації проектів, спрямованих на вирішення важливих для території соціально-економічних проблем». Л. Сушкова [16, с. 71] акцентує увагу на тому, що державно-приватне партнерство є процесом «створення взаємовигідних (компромісних) умов зі сторони держави і приватного сектора у формі інвестування, субсидування, квотування, приватизації чи інших договірних і позадоговірних зобов'язань». З позиції [17, с. 104], державно-приватне партнерство – це «залучення органами державної влади та місцевого самоврядування компаній приватного сектора для виконання ними робіт з нового будівництва, реконструкції, модернізації, технічного обслуговування, експлуатації об'єктів загальної інфраструктури і надання публічних послуг з використання таких об'єктів на умовах розподілу ризиків, компетенцій і відповідальності, визначених контрактом і сукупністю нормативних актів, що діють на момент його підписання».

Таким чином, узагальнюючи, доцільно наголосити увагу на тому, що державно-приватне партнерство є доволі широким поняттям й охоплює різні форми співпраці державного та приватного сектора. Причому перший є замовником певних робіт, а другий – їх виконавцем. Співпраця між цими сторонами здійснюється в межах різних організаційно-правових моделей. Предметом державно-приватного партнерства є спільна реалізація різних заходів

(сфера яких здебільшого обмежена законодавством тієї чи іншої країни) на засадах поділу завдань і ризиків між державним і приватним партнерами.

Отож, з урахуванням вищенаведеного слід зауважити, що у літературі поняття державно-приватного партнерства трактується по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо. Різні підходи до розуміння поняття державно-приватного партнерства свідчать про різні аспекти цього явища. Як слушно зауважує А. Казаков [18, с. 413], «однією з проблем, яка виникає під час наміру навести визначення державно-приватного партнерства, є доволі широкий спектр відносин, які потенційно можуть підпадати під сферу державно-приватного партнерства».

За своїм змістом і результатами державно-приватне партнерство має чимало спільного із класичними договорами на виконання певних робіт. Водночас, відмінності полягають саме у контексті управління відповідними проектами та змісті угод між державним і приватним партнером.

Розглядаючи проблему активізування державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності, слід чітко окреслити межі поняття «державний партнер» і «приватний партнер». Це важливо з огляду на те, що ідентифікування цих партнерів забезпечує можливість виокремлення переліку суб'єктів, що можуть вступати у договірні відносини в межах державно-приватного партнерства. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство» державним партнером можуть виступати:

- держава Україна;
- Автономна Республіка Крим;
- територіальні громади в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Слід звернути увагу і на п. 5 ст. 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство», згідно з яким коло державного партнера розширюється за рахунок «державного підприємства, комунального підприємства, підприємства Автономної Республіки Крим або господарського товариства, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим». Як слушно зауважує М. Карпа [2, с. 96], діяльність державного партнера «перебуває у площині забезпечення насамперед публічних інтересів, інтересів територіальних громад, вирішень державних питань і питань місцевого значення».

Розглядаючи приватних партнерів у державно-приватному партнерстві, слід наголосити, що їхній перелік може бути різноманітним й охоплювати, зокрема, підприємства різних організаційно-правових форм і напрямків діяльності. Причому, законодавець в Україні не обмежує кількості таких осіб, зазначаючи, що «на стороні приватного партнера у договорі, що укладається в рамках державно-приватного партнерства, можуть виступати декілька осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути приватними партнерами» (п. 2 ст. 1).

Загалом слід зробити висновок про те, що визначальна ідея державно-приватного партнерства полягає в отриманні вигоди кожним з його учасників. Так, держава завдяки такому партнерству має можливість залучити ресурси, досвід, вміння, знання та навички приватного сектора доволі часто в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів. Також держава звільняє бюджет від необхідності фінансування певних об'єктів інфраструктури, адресуючи це завдання приватному суб'єкту.

Своєю чергою, для приватного партнера участь у реалізації проектів може сприяти, наприклад, отриманню доступу до нових ринків збуту чи отриманню додаткового надходження капіталу. Не слід забувати і про те, що проекти державно-приватного партнерства спрямовані і на розв'язання нагальних проблем територіального утворення та забезпечення його подальшого економічного розвитку. Таке партнерство сприяє реалізації програм соціально-економічних трансформацій з найменшими витратами та втратами для державного сектора. В аналізованому контексті Б. Сидиков [13, с. 63] вказує на те, що державно-приватне партнерство дає змогу «залучити в державний сектор додатковий капітал, послабити бюджетні проблеми, перекласти на підприємницький сектор основну частину ризиків та одночасно зберегти об'єкти в державній власності».

Розглядаючи термінологічний апарат за проблемою державно-приватного партнерства, слід зауважити, що це поняття перегукується із поняттям публічно-приватного партнерства, яке, зокрема, є основою багатьох нормативно-правових актів іноземних органів державної влади. Результати виконаних досліджень свідчать про те, що здебільшого у вітчизняній літературі такі поняття вживаються як синоніми, а науковці пояснюють таку мовну розбіжність різними варіантами перекладу англійського поняття «public-private partnership». Водночас у науковій літературі відомі і випадки трактування понять «державно-приватне партнерство» та «публічно-приватне партнерство» як окремих понять, що істотно відрізняються між собою, що, як зазначає І. Дубок [19, с. 141], «пов'язане з роллю та функціями держави у суспільстві». У цьому контексті С. Гриценко [20, с. 7] вказує на те, що поняття публічно-приватного партнерства «найбільш точно відтворює й сутність відносин, оскільки як публічний партнер у зарубіжній практиці часто виступають не лише органи державної влади, а й органи місцевого самоврядування, потужні громадські організації та благодійні фонди». Своєю чергою, застосування поняття «державно-приватного партнерства» свідчить про акцентування уваги в Україні на пріоритетній ролі держави як ініціатора проектів такого партнерства.

В аналізованому контексті важливо наголосити на тому, що державно-приватне партнерство як форма взаємодії державного та публічного секторів щораз частіше є предметом різних обговорень та дискусій, а також активно застосовуються в багатьох країнах світу. Його механізми можуть успішно реалізовуватись у будь-яких сферах, де відбувається переплетіння приватних і державних інтересів, причому, йдеться не лише про невеликі проекти, а й про величезні проекти інвестиційного характеру, що реалізуються десятками років. У будь-якому випадку рішення щодо використання державно-приватного парт-

нерства першочергово ухвалюється органом державної влади, який повинен обґрунтувати та розуміти доцільність такого кроку.

Сфера застосування проектів державно-приватного партнерства, як свідчить вивчення теорії і практики, є доволі широкою. Участь підприємств у таких проектах відкриває перед ними нові можливості, що особливо актуально в умовах євроінтеграційних процесів України. Важливим є те, що в межах такого партнерства владні повноваження та контролююча функція державного партнера відходять на другорядне місце, водночас держава в особі своїх уповноважених органів пріоритетно стає партнером приватного суб'єкта. У цьому контексті цікавою є думка С. Вострикова [21, с. 42], що, наприклад, державні закупівлі, які хоч і передбачають взаємодію державного та приватного суб'єкта, не належать до державно-приватного партнерства через те, що, перш за все, ґрунтуються на відносинах типу «замовник – виконавець» (а не на партнерських відносинах). Б. Сидиков [13, с. 62] вказує на те, що в межах державно-приватного партнерства не держава підключається до проектів бізнесу, а, навпаки, держава запрошує бізнес взяти участь у реалізації суспільно значущих проектів».

Активізування державно-приватного партнерства на сучасному етапі зумовлене, перш за все, можливістю залучення необхідного фінансування для реалізації різних проектів у будівництві, житлово-комунальному господарстві, транспорті, медицині, промисловості, туризмі, рекреації, освіті тощо. Кожен з таких проектів, як правило, здійснюється в межах державної політики, що й зумовлює потенційні напрямки державно-приватного партнерства у контексті активізування інвестиційно-інноваційної діяльності.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Таким чином, будучи важливою передумовою активізування інвестиційно-інноваційної діяльності, державно-приватне партнерство за своїм змістом є доволі широким поняттям, яке у зв'язку з цим трактується у літературі по-різному: як система відносин держави і бізнесу, як конкретні проекти між державними та приватними партнерами, як форма співробітництва, як альянс, як соціальний інститут, як форма ринкової взаємодії, як особливий механізм тощо. Різні підходи до розуміння сутності державно-приватного партнерства свідчать про різні аспекти цього явища (про різні форми співпраці державного і приватного сектору), з огляду на що складно та й не доречно обмежувати це поняття його трактуванням в одному реченні.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку повинні полягати у виокремленні чинників впливу на активізування державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варнавский В. Г., Клименко А. В., Королев В. А. Государственно-частное партнерство: теория и практика: учеб. пособие. М.: ГУ-ВШЭ, 2010.
2. Карпа М. І. Місце та роль державно-приватного партнерства у виконанні функцій публічної служби. *Вісник НАДУ при Президентові України. Серія «Державне управління»*. 2017. № 2. С. 95–103.
3. Курбанов С. А., Хамурадов М. А. Риски и их роль в государственно-частном партнерстве. *Политика, экономика и социальная сфера: проблемы взаимодействия*. 2016. № 8. С. 16–22.
4. Organisation for Economic Cooperation and Development. URL: <http://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-principles-for-public-governance-of-public-private-partnerships.htm>
5. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. № 17. С. 10–19.
6. Козлов А. А. Государственно-частное партнерство: сущность, классификация. *Управление экономическими системами*. 2012. № 2. (38). URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/gosudarstvenno-chastnoe-partnerstvo-suschnost-klassifikatsiya>
7. Макаров И. Н. Государственно-частное партнерство сегодня и современная экономика: регулирование и партнерство. *Российское предпринимательство*. 2009. № 8–2. С. 22–28.
8. Пучков В. В. Государственно-частное партнерство как форма взаимодействия власти и бизнеса. *Ползуновский альманах*. 2009. № 1. С. 289–293.
9. Степанова Е. С. Способы классификации государственно-частных партнерств. *Вестник Финансовой академии*. 2008. № 3. С. 170–179.
10. Куракова Н. Государственно-частное партнерство в сфере здравоохранения: выбор форм и перспективных направлений. *Менеджер здравоохранения*. 2009. № 3. С. 4–12.
11. Тюличева Л. Д. Формы взаимодействия работодателей и профессионального образования: благотворительность, социальное партнерство, государственно-частное партнерство. *Экономика. Социология. Право*. 2014. № 4. С. 109–110.
12. Полякова О. М. Державно-приватне партнерство в Україні: проблеми становлення. *Коммунальное хозяйство городов*. 2009. № 87. С. 317–322.
13. Сыдыков Б. К. Государственно-частное партнерство в Кыргызской Республике и проблемы его развития. *Вестник Академии управления при Президенте Киргизской Республики*. 2011. № 13. С. 62–70.
14. Амуниц Д. М. Государственно-частное партнерство. Концессионная модель совместного участия государства и частного сектора в реализации финансово-экономических проектов. *Справочник руководителя учреждений культуры*. 2005. № 12. С. 16–19.
15. Національний інститут стратегічних досліджень. Аналітична записка «Особливості застосування державно-приватного партнерства як механізму реалізації нової регіональної політики». URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1239/>
16. Сушкова Л. В. Потребительский рынок на пути к государственно-частному партнёрству (на примере Новосибирской области). *Вестник Сибирского университета потребительской кооперации*. 2014. № 2. С. 71–74.
17. Баженов А. В. Развитие государственно-частного партнерства в России. *Демография та соціальна економіка*. 2012. № 1. С. 103–109.
18. Казаков А. А. Государственно-частное партнерство: понятийная база. *Проблемы в Российском законодательстве*. 2008. № 2. С. 413–415.
19. Дубок І. Нормативно-правове забезпечення державно-приватного партнерства в сфері культури України. *Ефективність державного управління*. 2014. Вип. 1/2. Ч. 1. С. 257–265.

20. Грищенко С. Підготовка та реалізація проєктів публічно-приватного партнерства : навч. посіб. Київ : ФОР Москаленко О. М., 2011. 140 с.

21. Востриков С. П. Государственно-частное партнерство как межсекторное социальное партнерство в образовании. *Вопросы политологии*. 2014. № 3. С. 41–51.

REFERENCES

Amunts, D. M. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo. Kontsessionnaya model sovместnogo uchastiya gosudarstva i chastnogo sektora v realizatsii finansovoyemkikh proektov" [Public private partnership. Concession model of joint participation of the state and the private sector in the implementation of financially intensive projects]. *Spravochnik rukovoditelya uchrezhdeniy kultury*, no. 12 (2005): 16-19.

Bazhenov, A. V. "Razvitiye gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v Rossii" [The development of public-private partnership in Russia]. *Demografiya ta sotsialna ekonomika*, no. 1 (2012): 103-109.

Dubok, I. "Normativno-pravove zabezpechennia derzhavno-pryvatnogo partnerstva v sferi kultury Ukrainy" [Regulatory and Legal Framework of Public-Private Partnership in the Sphere of Culture of Ukraine]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1, no. 1/2 (2014): 257-265.

Hryshchenko, S. *Pidhotovka ta realizatsiia proektiv puplichno-pryvatnogo partnerstva* [Preparation and implementation of public-private partnership projects]. Kyiv: FOP Moskalenko O. M., 2011.

Karpa, M. I. "Mistse ta rol derzhavno-pryvatnogo partnerstva u vykonanni funktsii puplichnoi sluzhby" [Place and role of public-private partnership in the performance of public service functions]. *Visnyk NADU pry Prezydentovi Ukrainy. Seriya «Derzhavne upravlinnia»*, no. 2 (2017): 95-103.

Kazakov, A. A. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo: ponyatiynaya baza" [Public-private partnership: a conceptual framework]. *Problemy v Rossiyskom zakonodatelstve*, no. 2 (2008): 413-415.

Kozlov, A. A. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo: su-shchnost, klassifikatsiya" [Public-private partnership: the essence, classification]. *Upravleniye ekonomicheskimi sistemami*. 2012. <https://cyberleninka.ru/article/v/gosudarstvenno-chastnoe-partnerstvo-suschnost-klassifikatsiya>

Kurakova, N. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo v sfere zdravookhraneniya: vybor form i perspektivnykh napravleniy" [Public-private partnership in the health sector: the choice of forms and promising areas]. *Menedzher zdravookhraneniya*, no. 3 (2009): 4-12.

Kurbanov, S. A., and Khamuradov, M. A. "Riski i ikh rol v gosudarstvenno-chastnom partnerstve" [Risks and their role in public-private partnerships]. *Politika, ekonomika i sotsialnaya sfera: problemy vzaimodeystviya*, no. 8 (2016): 16-22.

Makarov, I. N. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo segodnya i sovremennaya ekonomika: regulirovaniye i partnerstvo"

[Public-private partnership today and the modern economy: regulation and partnership]. *Rossiyskoye predprinimatelstvo*, no. 8-2 (2009): 22-28.

"Natsionalnyi instytut stratezhichnykh doslidzhen. Analitichna zapyska «Osoblyvosti zastosuvannya derzhavno-pryvatnogo partnerstva yak mekhanizmu realizatsii novoi rehionalnoi polityky»" [National Institute for Strategic Studies. Analytical note «Features of the use of public-private partnership as a mechanism for implementing a new regional policy»]. <http://www.niss.gov.ua/articles/1239/>

"Organisation for Economic Cooperation and Development". <http://www.oecd.org/gov/budgeting/oecd-principles-for-public-governance-of-public-private-partnerships.htm>

Pavliuk, K. V., and Pavliuk, S. M. "Sutnist i rol derzhavno-pryvatnogo partnerstva v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku derzhavy" [The essence and role of public-private partnership in the socio-economic development of the state]. *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky*, no. 17 (2010): 10-19.

Poliakova, O. M. "Derzhavno-pryvatne partnerstvo v Ukraini: problemy stanovlennia" [Public-Private Partnership in Ukraine: Problems of Formation]. *Kommunalnoye khozyaystvo gorodov*, no. 87 (2009): 317-322.

Puchkov, V. V. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo kak forma vzaimodeystviya vlasti i biznesa" [Public-private partnership as a form of interaction between government and business]. *Polzunovskiy almanakh*, no. 1 (2009): 289-293.

Stepanova, Ye. S. "Sposoby klassifikatsii gosudarstvenno-chastnykh partnerstv" [Methods for classifying public-private partnerships]. *Vestnik Finansovoy akademii*, no. 3 (2008): 170-179.

Sushkova, L. V. "Potrebitelskiy rynek na puti k gosudarstvenno-chastnomu partnerstvu (na primere Novosibirskoy oblasti)" [Consumer market on the way to public-private partnership (on the example of the Novosibirsk region)]. *Vestnik Sibirskogo universiteta potrebitelskoy kooperatsii*, no. 2 (2014): 71-74.

Sydykov, B. K. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo v Kyrgyzskoy Respublike i problemy yego razvitiya" [Public-private partnership in the Kyrgyz Republic and problems of its development]. *Vestnik Akademii upravleniya pri Prezidente Kirgizskoy Respubliki*, no. 13 (2011): 62-70.

Tyulicheva, L. D. "Formy vzaimodeystviya rabotodateley i professionalnogo obrazovaniya: blagotvoritelnost, sotsialnoye partnerstvo, gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo" [Forms of interaction between employers and professional education: charity, social partnership, public-private partnership]. *Ekonomika. Sotsiologiya. Pravo*, no. 4 (2014): 109-110.

Varnavskiy, V. G., Klimenko, A. V., and Korolev, V. A. *Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo: teoriya i praktika* [Public-private partnership: theory and practice]. Moscow: GU-VShE, 2010.

Vostrikov, S. P. "Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo kak mezhshektornoye sotsialnoye partnerstvo v obrazovanii" [Public-private partnership as an inter-sectoral social partnership in education]. *Voprosy politologii*, no. 3 (2014): 41-51.